

Вплив політичного середовища на бібліотеки. Опитування

Європейське бюро бібліотечних, інформаційних та документаційних асоціацій (EBLIDA) в рамках свого проєкту ELAN оголошує про початок проведення новаторського опитування «Вплив політичного середовища на бібліотеки».

Це міжнародне опитування має на меті з'ясувати, як політичний контекст впливає на повсякденну роботу, прийняття рішень та довгостроковий розвиток бібліотек у всій Європі. У ньому можуть взяти участь бібліотечні працівники всіх рівнів — від початківців до керівництва — та з усіх типів бібліотек, включаючи публічні, академічні, шкільні, національні та спеціалізовані установи.

Опитування досліджує чотири ключові сфери:

- повсякденна практика — досвід цензури та політичного впливу;
- процеси прийняття рішень — роль політичних акторів у формуванні фондів, кадровій політиці та наданні послуг;
- розробка інституційної політики (правил) — відповідність міжнародним стандартам, таким як Маніфест публічних бібліотек ІФЛА/ЮНЕСКО та Європейська конвенція з прав людини;
- політичне самовираження та гідність на робочому місці — захист від домагань, дискримінації та репресій.

Збираючи дані з усієї Європи, проєкт ELAN має на меті надати уявлення про те, як політичне середовище впливає на здатність бібліотек залишатися демократичними, інклюзивними та нейтральними установами. Результати дослідження стануть основою для рекомендацій щодо дотримання професійної етики, захисту гідності на робочому місці та надання бібліотекам можливості рівноправно обслуговувати всі громади.

Ваша думка має значення! EBLIDA запрошує всіх бібліотечних фахівців Європи взяти участь у цьому важливому опитуванні та долучитися до формування сильнішого, вільнішого та стійкішого бібліотечного сектору.

Geographical and library type coverage (2 Questions)	Географічне охоплення та охоплення за типами бібліотек (2 питання)
1. The country you represent (please write the name of your country).	1. Країна, яку ви представляєте (вказіть назву своєї країни).
2. The library type you are working in. - o Public - o Academic - o School - o National - o Special - o Other	2. Тип бібліотеки, в якій ви працюєте. • Публічна • Академічна • Шкільна • Національна • Спеціальна • Інша

Section 1: Daily Practices (8 Questions)	Розділ 1: Щоденні практики (8 запитань)
3. Have you ever been asked or instructed to remove, restrict, or alter library materials due to political or ideological concerns? - o Never - o Rarely - o Sometimes - o Often - o Always	3. Чи просили вас коли-небудь або давали вказівку вилучити, обмежити доступ до бібліотечних матеріалів або змінити їх через політичні чи ідеологічні міркування? • Ніколи • Рідко • Іноді • Часто • Завжди
4. To what extent do political considerations influence your programming choices (e.g., events, exhibitions, guest speakers)? - o Not at all - o Slightly - o Moderately - o Significantly - o Completely	4. Наскільки політичні міркування впливають на ваш вибір у плануванні діяльності (наприклад, заходів, виставок, запрошених спікерів)? • Зовсім не впливають • Трохи • Помірно • Значно • Повністю
5. Do you feel free to serve all community groups equally, regardless of political affiliation or social identity? - o Yes, always - o Most of the time - o Occasionally - o Rarely - o Never	5. Чи відчуваєте ви себе вільно, надаючи послуги всім групам громади на рівних засадах, незалежно від їхньої політичної приналежності чи соціальної ідентичності? • Так, завжди • Здебільшого • Іноді • Рідко • Ніколи
6. Have you ever self-censored your work (e.g., avoided certain topics or materials) due to anticipated political backlash? - o Yes - o No	6. Чи доводилося вам коли-небудь піддавати свою роботу самоцензурі (наприклад, уникати певних тем чи матеріалів) через побоювання негативної політичної реакції? • Так • Ні
7. If yes, please describe briefly.	7. Якщо так, будь ласка, коротко опишіть.
8. Have you ever been asked to align library programming or collections with national	8. Чи просили вас коли-небудь привести бібліотечну діяльність або колекції у

cultural narratives or diplomatic goals? - o Yes - o No - o Not sure	відповідність до загальнонаціональних культурних наративів або дипломатичних цілей? • Так • Ні • Не знаю
9. If yes, please describe briefly.	9. Якщо так, будь ласка, коротко опишіть.
10. Does your library provide training or guidance on how to handle politically sensitive situations in your daily work? - o Yes - o No - o Not sure	10. Чи проводить ваша бібліотека навчання персоналу або надає рекомендації щодо того, як поводитися в політично делікатних ситуаціях у повсякденній роботі? • Так • Ні • Не знаю
Section 2: Decision-Making Processes (6 Questions)	Розділ 2: Процеси прийняття рішень (6 питань)
11. Are political actors (e.g., local government, elected officials) involved in decisions about library collections or services? - o Never - o Rarely - o Sometimes - o Often - o Always	11. Чи беруть участь політичні діячі (наприклад, місцева влада, обрані посадові особи) у прийнятті рішень щодо бібліотечних фондів або послуг? • Ніколи • Рідко • Іноді • Часто • Завжди
12. To what extent do you feel empowered to make professional decisions without political interference? - o Fully empowered - o Mostly empowered - o Somewhat constrained - o Heavily constrained - o Not empowered at all	12. Наскільки ви відчуваєте себе вільним у прийнятті професійних рішень без політичного втручання? • Повністю вільний • Здебільшого вільний • Дещо обмежений • Значно обмежений • Зовсім не вільний
13. Have you witnessed or experienced political pressure influencing hiring, promotion, reassignment or disciplinary decisions within your library? - o Yes - o No	13. Чи були ви свідком або жертвою політичного тиску, що впливав на рішення щодо прийняття на роботу, підвищення по службі, переведення на іншу посаду або дисциплінарні заходи у вашій бібліотеці? • Так • Ні

14. If yes, please elaborate.	14. Якщо так, будь ласка, розкажіть докладніше.
15. Does your library have clear protocols to protect staff from undue political influence in decision-making? - o Yes - o No - o Not sure	15. Чи існують у вашій бібліотеці чіткі процедури, що захищають працівників від надмірного політичного впливу на процес прийняття рішень? • Так • Ні • Не знаю
16. How often are decisions in your library made in alignment with professional ethics and human rights? - o Always - o Often - o Sometimes - o Rarely - o Never - o Don't know	16. Як часто у вашій бібліотеці рішення приймаються з дотриманням професійної етики та прав людини? • Завжди • Часто • Іноді • Рідко • Ніколи • Не знаю
Section 3: Institutional Policy Development (10 Questions)	Розділ 3: Розробка інституційної політики (10 питань)
17. Are library policies (e.g., collection development, access, programming) regularly reviewed for alignment with human rights and freedom of expression standards, including those outlined in the IFLA/UNESCO Public Library Manifesto, the European Convention on Human Rights (ECHR), and your library's governing board statutes or bylaws — especially where boards have authority to classify information as confidential and restrict staff communication? - o Yes - o No - o Not sure	17. Чи регулярно перевіряється відповідність бібліотечної політики (наприклад, щодо формування фондів, доступу, організаційних заходів) стандартам у сфері прав людини та свободи вираження поглядів, зокрема тим, що викладені в Маніфесті публічних бібліотек ІФЛА/ЮНЕСКО, Європейській конвенції з прав людини (ЄКПЛ) та статуті чи положеннях керівного органу вашої бібліотеки — особливо в тих випадках, коли керівні органи мають повноваження класифікувати інформацію як конфіденційну та обмежувати комунікацію працівників? • Так • Ні • Не впевнений
18. If yes, please describe how these reviews are conducted.	18. Якщо так, опишіть, будь ласка, як проводяться ці перевірки.
19. Has your institution ever revised policies due to political pressure (e.g., from funders,	19. Чи переглядала ваша установа коли-небудь свої правила під тиском

government, or advocacy groups)? - o Yes - o No	політичних сил (наприклад, з боку спонсорів, уряду або громадських організацій)? • Так • Ні
20. If yes, what kind of policy was affected and what consequences made.	20. Якщо так, то на які саме правила це вплинуло і які наслідки це мало.
21. Do you believe your institution's policies adequately protect democracy, intellectual freedom, neutrality, inclusion, and equality? - o Strongly agree - o Agree - o Neither agree nor disagree - o Disagree - o Strongly disagree	21. Чи вважаєте ви, що політики (правила) вашої організації належним чином захищає демократію, інтелектуальну свободу, нейтральність, інклюзивність та рівність? • Повністю згоден • Згоден • Ні згоден, ні не згоден • Незгоден • Повністю не згоден
22. Are staff at all levels involved in policy development or review processes? - o Yes, all levels - o Only management - o Only senior staff - o Not involved at all	22. Чи беруть участь працівники всіх рівнів у розробці або перегляді політик (правил)? • Так, на всіх рівнях • Лише керівники середньої ланки • Лише керівники вищої ланки • Зовсім не беруть участі
23. Are stakeholders and community involved in policy development or review processes? - o Yes, stakeholders and community - o Only stakeholders - o Only community - o Not involved at all	23. Чи беруть зацікавлені сторони та громадськість участь у розробці або перегляді політик (правил)? • Так, зацікавлені сторони та громадськість • Лише зацікавлені сторони • Лише громадськість • Зовсім не беруть участі
24. Does your library have a formal mechanism for reporting or resisting political interference in policy matters? - o Yes - o No - o Not sure	24. Чи існує у вашій бібліотеці офіційний механізм для повідомлення про політичне втручання у питання організаційних політик (правил) або протидії йому? • Так • Ні • Не знаю
25. Has your library ever been involved in cultural diplomacy initiatives (e.g., international exhibitions, state-sponsored	25. Чи брала ваша бібліотека участь у ініціативах у сфері культурної дипломатії (наприклад, у міжнародних виставках,

cultural programming, partnerships with embassies or ministries)? If so, did these initiatives influence policy decisions or staff responsibilities? ☐ Yes ☐ No	державних культурних програмах, партнерських проектах з посольствами чи міністерствами)? Якщо так, чи вплинули ці ініціативи на рішення або на обов'язки персоналу? • Так • Ні
26. If yes, please describe briefly.	26. Якщо так, коротко опишіть це.
Section 4: Political Expression as Citizens and Mobbing on Workplace (10 Questions)	Розділ 4: Політична самовираження громадян та мобінг на робочому місці (10 питань)
27. Have you ever faced negative consequences at work (e.g., reprimand, exclusion, reassignment) due to your political opinions or civic actions expressed outside the library? ☐ Yes ☐ No ☐ Not sure	27. Чи стикалися ви коли-небудь з негативними наслідками на роботі (наприклад, догана, ізоляція, переведення на іншу посаду) через свої політичні погляди або громадську діяльність, проявлену поза межами бібліотеки? • Так • Ні • Не впевнений
28. If yes, please describe briefly.	28. Якщо так, будь ласка, коротко опишіть.
29. Do you feel safe expressing your political views publicly (e.g., on social media, at protests, in civic forums) without fear of professional repercussions? ☐ Yes, completely safe ☐ Somewhat safe ☐ Neutral ☐ Somewhat unsafe ☐ Very unsafe	29. Чи відчуваєте ви себе в безпеці, висловлюючи свої політичні погляди публічно (наприклад, у соціальних мережах, на мітингах, на громадських форумах), не побоюючись негативних наслідків для своєї професійної діяльності? • Так, цілком безпечно • Досить безпечно • Нейтрально • Досить небезпечно • Дуже небезпечно
30. Has your political expression ever influenced your relationships with colleagues or supervisors? ☐ Yes, positively ☐ Yes, negatively ☐ No impact ☐ Prefer not to say	30. Чи впливали коли-небудь ваші політичні погляди на ваші стосунки з колегами чи керівництвом? • Так, позитивно • Так, негативно • Не впливали • Не хочу відповідати

31. Are there formal protections in your workplace against discrimination or retaliation based on political beliefs or civic engagement? ☐ Yes ☐ No ☐ Not sure	31. Чи існують на вашому робочому місці офіційні заходи захисту від дискримінації або репресій на ґрунті політичних переконань чи громадської активності? • Так • Ні • Не знаю
32. Do you believe your institution respects the European Charter of Fundamental Rights regarding freedom of expression and protection from discrimination? ☐ Strongly agree ☐ Agree ☐ Neither agree nor disagree ☐ Disagree ☐ Strongly disagree	32. Чи вважаєте ви, що ваша установа дотримується Європейської хартії основних прав у частині свободи вираження поглядів та захисту від дискримінації? • Повністю згоден • Згоден • Ні згоден, ні незгоден • Незгоден • Повністю незгоден
33. Do you feel your workplace respects your dignity and protects you from psychological harassment, in line with European and/or national labor law? ☐ Strongly agree ☐ Agree ☐ Neither agree nor disagree ☐ Disagree ☐ Strongly disagree	33. Чи вважаєте ви, що на вашому робочому місці поважають вашу гідність та захищають вас від психологічного переслідування відповідно до європейського та/або національного трудового законодавства? • Повністю згоден • Згоден • Ні згоден, ні незгоден • Незгоден • Повністю незгоден
34. Are there clear procedures in your institution for reporting mobbing or harassment, especially when linked to political or ideological pressure? ☐ Yes ☐ No ☐ Not sure	34. Чи існують у вашій установі чіткі процедури повідомлення про випадки мобінгу або домагань, особливо якщо вони пов'язані з політичним чи ідеологічним тиском? • Так • Ні • Не знаю
35. Have you ever hesitated to speak out or take action (e.g., report censorship, defend access rights) due to fear of retaliation or mobbing? ☐ Yes ☐ No ☐ Prefer not to say	35. Чи доводилося вам коли-небудь вагатися в тому, чи висловити свою думку або вжити заходів (наприклад, повідомити про цензуру, захистити права на доступ) через побоювання помсти чи утисків? • Так • Ні • Не хочу відповідати

36. Does your institution provide training or resources on human rights, workplace dignity, and anti-mobbing protections? ☐ Yes ☐ No ☐ Not sure	36. Чи надає ваша установа навчання або матеріали з питань прав людини, гідності на робочому місці та захисту від моббінгу? • Так • Ні • Не знаю
--	---

Дякуємо, що знайшли час для участі в опитуванні! Результати будуть опубліковані на веб-сайті EBLIDA та під час заходів.